

Woonzorgcentrum De Wingerd Leuven

Kleinschalig genormaliseerd wonen op maat van dementerende bejaarden

“In het nieuwbouwproject van De Wingerd werd gekozen voor kleinschalig genormaliseerd wonen.

Wij zijn er van overtuigd dat ouderen met dementie qua kwaliteit van leven het meest gebaat zijn wanneer zij in kleine groepen samenleven. Met kleinschalig genormaliseerd wonen proberen we de situatie die de oudere van oudsher kent en waar hij zich veilig en prettig voelt, zoveel mogelijk te benaderen.

Voor het welslagen van het project is een belangrijke plaats weggelegd voor domoticatoepassingen,”

vertelt Rudiger Debelie, directeur van wzc De Wingerd in Leuven. wzc De Wingerd maakt deel uit van een samenwerkingsverband met het wzc Ter Meeren in Neerijse en wzc De Dijlehof in Leuven.

Samen vormen ze een netwerk onder de naam Woonzorgnet Dijleland.

De Wingerd omvat twee dagverzorgingscentra met aparte ingangen voor respectievelijk 10 en 13 bezoekers op het gelijkvloers, en 10 kortverblijfwoningen op de verdiepingen. Daarnaast ligt een geheel van 8 woningen voor telkens 8 personen: vier gelijkvloers en vier op de verdieping. Dit gedeelte is bewust niet verbonden met het dienstencentrum. Zoals in het gewone leven moeten de bewoners naar buiten gaan als ze bijvoorbeeld naar het café, de recreatie of de animatie willen, al dan niet begeleid door hun familie. De centraal gelegen site geeft onderdak aan het lokaal dienstencentrum, de administratie en het Expertisecentrum Dementie. Blikvanger hier is het gezellig ingericht ‘Grand Café’ met 80 plaatsen. Met het oog op de integratie in de wijk zijn ook de buurtbewoners hier welkom. Dat geldt eveneens voor rest van het dienstencentrum, waar ook de oudere wijkbewoners terecht kunnen voor informatie, maaltijden, enz... Het omvat onder meer een kapsalon, een kinélokaal en een lokaal voor recreatie, vorming en internet. Dit centrale gedeelte staat in verbinding met site B. Hier bevinden zich drie woningen voor 15 personen en 9 zorgflats voor echtparen waarvan een aan dementie lijdt en de andere nog min of meer valide is.

Deze flats beschikken bovendien over een grote gemeenschappelijke ruimte, een woonkamer buiten hun woning, waar ze elkaar kunnen

In een notendop...

- Ouderen met dementie zijn gebaat bij kleine leefgroepen
- Veel aandacht voor domotica
- Duurzaamheid staat centraal bij ecologisch bouwen

onthaal

DE WINGERD

ontmoeten en ondersteunen. Aan de kant van de Wingerdstaat heeft deze eenheid een kelderverdieping waarin een wasserij en een centrale keuken – met een capaciteit van 250 maaltijden per dag – is ondergebracht. De maaltijden worden er via de koude lijn bereid en in de keuken van elke wooneenheid op temperatuur afgewerkt volgens de individuele wensen van de bewoners.

Leefcirkels

De functies die het domoticasysteem van vzw De Wingerd bieden, zijn heel anders dan in een seniorenwoning.

“Mensen met dementie zijn in verschillende mate beperkt in hun oriëntatievermogen. Daarom is de afdeling dementie in de meeste wzc’s vaak gesloten. Op die manier voorkomt men dat de bewoner ongemerkt zou verdwalen. Een gesloten afdeling is natuurlijk jammer voor de bewoners die zich nog wel redelijk kunnen oriënteren.” Het invoeren van leefcirkels biedt in dit geval voor deze mensen de ideale oplossing. “Een leefcirkel is een virtuele ruimte waarbinnen een bewoner zich vrij kan bewegen. Bewoners die zich goed kunnen oriënteren krijgen een grote leefcirkel en dus een grote ruimte waarin zij zich kunnen begeven. Bewoners die zich slecht kunnen oriënteren krijgen een kleinere leefcirkel.”

De woningen in De Wingerd bestaan uit een inkomhal met vestiaire, een woonkamer met open keuken, acht individuele slaapkamers met elk een afzonderlijke natte cel en een terras met een kleine tuin. Door middel van een elektronische badge kunnen zowel bewoners als personeelsleden de verschillende deuren openen waartoe zij gemachtigd zijn.

Domoticafuncties

Naast een individueel toegangssysteem wordt de domoticatechnologie ook ingezet voor bewegings- en geluidsdetectie.

“Van zodra bijvoorbeeld een bepaald persoon het bed verlaat, wordt dit gesignaleerd via een infraroodbewegingsmelder. Via de geluidsdetectie wordt dan weer gesignaleerd wanneer een bewoner om hulp roept. De domotica is gekoppeld en geïntegreerd met de alarmeringsapparatuur van het woonzorgcentrum. Het personeel ontvangt de alarmeringsoproepen en/of door de domotica gesignaleerde veranderingen

op de DECT-telefoon en kan naargelang de oproep onmiddellijk handelen.”

Naast toegangscontrole en monitoring voorziet de domotica ook in een aantal behulpzame snuffjes. “Zo schakelt de verlichting in het toilet automatisch aan wanneer men de deur opent en terug uit bij het verlaten van de badkamer. Of nog, wanneer de zomerzon achter de wolken verdwijnt, dan schuift de zonwering automatisch terug omhoog. Verder staat een spreek- en luisterverbinding garant voor communicatie tussen de zorgcoördinatoren. Ten slotte is elke zit- en slaapkamer voorzien van een elektronisch zorgdossier op een klein scherm dat aan de muur is bevestigd, en van waaruit men medische gegevens kan raadplegen. Het toestel bevat ook een ingebouwde telefoon om de huisarts of familieleden te consulteren,” besluit Rudiger Debelie.

Duurzaamheid

Voor het ontwerp werd RDBM Architecten & Adviseurs aangezocht. Het bureau ging onmiddellijk op studiereis naar Nederland en Denemarken, samen met de directie van De Wingerd. Daarnaast werd een studie gemaakt van een aantal publicaties rond ‘kleinschalig genormaliseerd wonen’. Op basis van al deze gegevens en impressies werd een programma van eisen opgesteld waarin rekening werd gehouden met de Vlaamse erkennings- en subsidieregelgeving.

Op het vlak van duurzaamheid en energiebesparende installaties werden de meeste punten van het ecologisch bouwen gerealiseerd, zoals gevraagd door de subsidiërende overheid. Het ging daarbij onder meer om een beperkte k-waarde, regenwaterrecuperatie, zonnecollectoren, gecontroleerde regeling van de stookplaats, zonwering, condenserende cv-ketels, ...

maar ook toekomstige uitbreidingsmogelijkheden.

Partner

De divisie Helioscreen Projects dat deel uitmaakt van Hunter Douglas Belgium is zeer actief in de zorgsector. De firma stond in voor het plaatsen van de zonwering met twee systemen: zonnnetenten en een geïntegreerd zonweringsstroom. De buitenzonwering moest zeer discreet in het gevelaanzicht worden opgenomen. IntegraScreen leende zich uitstekend voor deze toepassing en zorgt voor een strakke en sterke uitstraling. IntegraScreen wordt boven op het raam, achter de gevel gemonteerd en enkel het Helioscreen® zonweringsdoek is zichtbaar. Het Sergé doek heeft een openheidsfactor van 3 % zodat – in gesloten toestand – het contact met de buitenomgeving blijft behouden. In totaal werden 176 screens geleverd. De zonweringsystemen zijn automatisch aangestuurd en ingedeeld per leefgroepen.

De bediening gebeurt met schakelaars, individueel te bedienen per kamer. Een wind- en zonautomat werd geplaatst zodat de zonwering reageert bij windstoten.

Zonnnetenten – in een oranje uitvoering – werden geplaatst om op zonnige dagen te genieten op een terras zonder confrontatie met directe en sterke zonnestralen.

De visie op dementie van vzw De Wingerd is dat deze mensen een zo vertrouwd en huiselijk mogelijke omgeving nodig hebben.

Op het vlak van zorg in Leuven heeft De Wingerd een belangrijke baken verzet.

Ook wat betreft de buitenomgeving scoort De Wingerd voortreffelijk. ■

